

**THINK-TANKY
VE VISEGRÁDSKÝCH ZEMÍCH
ANALÝZA POLITIKY A OBHAJOBA ZÁJMŮ**

JIŘÍ SCHNEIDER

MASARYKOVA UNIVERZITA V BRNĚ
MEZINÁRODNÍ POLITOLOGICKÝ ÚSTAV

Brno 2003

OBSAH

Úvod a shrnutí	7
1. Poznání, politika a role institucí při jejich utváření	12
1.1 Vztah mezi poznáním a mocí; znalosti a politika	13
1.2 Politika – polity-politics-policy	18
1.3 „Policy process“ jako proces či cyklus utváření politiky	20
1.4 Proč potřebujeme think-tanky a k čemu mají sloužit?	26
2. Dosavadní výzkum think-tanků; přístupy a bibliografie	30
2.1 Souhrn dosavadního výzkumu think-tanků	31
2.2 Východiska a metody „výzkumu o výzkumu“	33
2.3 Typologie think-tanků	34
2.4 Think-tanky ve střední Evropě: dovoz ze Západu, nebo domácí produkce ?	39
2.5 Proč srovnávat think-tanky v rámci visehrádských zemí ?	41
3. Think-tanky ve střední Evropě; shrnutí vlastního výzkumu	43
3.1 Rozsah a metody výzkumu	43
3.2 Přehled think-tanků podle jednotlivých zemí	47
3.2.1 Česká republika	47
3.2.2 Maďarsko	51
3.2.3 Polsko	53
3.2.4 Slovensko	55
3.3 Srovnání podle podmínek působení a způsobů činnosti	57
3.3.1 Právní a finanční podmínky; status a organizační formy	57
3.3.2 Politické podmínky; vztah k politickým stranám a utváření politiky	61
4. Podmínky pro působení think-tanků v různých sektorech společnosti; lobbismus a jeho pravidla	66
4.1 Akademické think-tanky	68
4.2 Politické poradenství a lobbismus jako podnikání	69
4.3 Analýza politiky jako součást neziskového sektoru	72
4.4 Shrnutí; srovnání a doporučení	75
5. Think-tanky jako obhájci reforem, jejich role v evropské politice	80
5.1 Think-tanky jako obhájci reforem	80
5.2 Think-tanky jako nástroje při prosazování zájmů	82
5.2.1 Think-tanky jako součást mezinárodních sítí	82
5.2.2 Think-tanky jako „rezervoár“ odborníků	83
5.3 Think-tanky a Evropská unie	84
5.3.1 Vývoj v Evropské unii	84
5.3.2 Situace v nových členských zemích	86
Seznam tabulek a obrázků	88
Bibliografie	89
Summary	95